

Ba é Reid Hoffman a thug an t-aistriúchán seo i mBéarla ar dtús ar 8 Meán Fómhair, 2023 ag Scoil Ghnó Bologna in Ollscoil Bologna, an ollscoil is sine sa domhan Thiar.
Is é Al, mar aon le 130+ teanga eile, a rinne an t-aistriúchán seo, agus níl sé curtha in eagar ag daoine.

Go raibh maith agat as an réamhrá cineálta, an tOllamh Manca.

A dhaoine uaisle, an tUachtarán Prodi, an Déan Bergami, an Reachtair Molari, an dámh ardmheas, a thuismitheoirí bródúil, is mór an pléisiúr agus an phribhléid dom a bheith in éineacht leat inniu chun ómós a thabhairt do chéimithe neamhghnácha Scoil Ghnó Ollscoil Bologna.

Céimithe, maith sibh! Rinne tú é.

Is mór an onóir dom a bheith i dteannta gach duine anseo inniu chun bhur ngnóthachtáil a cheiliúradh.

Ach táim anseo freisin chun cuireadh a thabhairt duit chuig do chéad chúrsa staidéir eile: **tusa**.

Agus agatsa, is éard atá i gceist agam **dúinn go léir**. Agus ag gach duine againn, ciallóidh mé **an chine daonna**. Anois.

Sa dán, “An Essay on Man,” scríobh an file Sasanach Alexander Pope:

Bíodh a fhios sin agat féin, toimhdigh nách scannradh Dia;
Is é an staidéar ceart ar an gCine daonna Man.

Anois insíonn sé duit, ceart? Tar éis duit an t-am sin ar fad a chaitheamh ag staidéar Fintech, Margaíocht nó Bainistíocht Gnó. Go raibh **míle maith agat**, Alexander!

Ar ndóigh, is é an fhírinne, agus tú ag forbairt do shaineolais sa réimse roghnaithe agat, go bhfuil tú ag **déanamh** staidéir ar an gcine daonna.

Go deimhin, mar fhiontraí, infheisteoir agus mac léinn fealsúnachta suthain, chreid mé i gcónaí go gcaithfidh teoiric láidir nádúr an duine a bheith mar bhunús ag aon fhiontar nua.

I bhfocail eile, ní mór duit fios a bheith agat faoin gcine daonna: mianta agus riachtanais an duine ó lá go lá. Mar nuair a dhéanann tú leas agus cabhrú leo na mianta agus na riachtanais sin a bhaint amach, ar bhealaí ciallmhara, is minic a leanann rath.

Agus tá súil - go hidéalach - agus tú ag iarraidh rath, go mbeidh tú ag iarraidh freisin an daonnacht a ardú, trí bhealaí nua a chruthú chun ár mianta agus ár riachtanais a chomhlíonadh. Agus trínár ndeiseanna a leathnú chun brí agus cuspóir a shaothrú. Is é seo an glaoch gnó is airde.

Ar ndóigh, ní tasc beag é seo.

Ach is é an dea-scéal go bhfuil tú níos trealmhaithe don ghnóthas seo ná aon ghlúin eile go dtí seo. Tá do uainiú **iontach**.

Toisc go bhfuil, ar do mhéar, réabhlóid teicneolaíochta nach dtarlaíonn níos mó ná uair amháin gach cúpla céad bliain:

Faisnéise Saorga - nó AI.

Ní hamháin go bhfuil muid ag dul isteach sa Ghiniúint AI. **Is** tusa an ghlúin AI. **Is tusa** Giniúint AI.

D'fhéadfadh sé a bheith neamhghnách glúin daoine a rangú i ndiaidh teicneolaíochta, ach is ar an mbealach seo a bhí sé i gcónaí, ach ní go sainráite de réir ainm.

B'fhéidir gur mhúnlaigh an Spealadh Mór agus na Cogáí Domhanda an Giniúint GI, ach sainmhíníodh a réaltacht ag teicneolaíochtaí mar raidió, an teileafón, agus an carr.

D'fhás Millennials nó Giniúint Y trí cúpla cúlú domhanda agus paindéim. Ach ba é an rud a mhúnlaigh a saol ag teacht in aois leis an idirlíon, gléasanna soghluaiste agus na meáin shóisialta.

Agus tá an ghlúin is déanaí ceaptha Generation Alpha, dóibh siúd a rugadh sna 2020í. Tá sé fós go luath, ach tuar eolaithe sóisialta go mbeidh teicneolaíocht oideachais, líonraí sóisialta, agus seirbhísí sruthú fráma a saol.

Sílím go bhfuil sé seo dócha, ach go suntasach neamhiomlán.

Beidh Giniúint Alfa cúnamh agus aimplithe ag AI. Tíocfaidh siad in aois mar dhúchasaigh AI - agus ní iadsan amháin a bheidh leis an uirlis seo.

Déanfaidh AI saol ***gach duine againn a athmhúnlú***. Is í an phríomhtheicneolaíocht a úsáidfimid chun cinntí a dhéanamh agus chun an saol a threorú. Inneall gaile na hintinne. A GPS cognaíocha. ***Uirlis le haghaidh treoshuímh, fionnachtana agus nascleanúna***.

Tá an teicneolaíocht seo inár lámha againn - ní an bealach eile timpeall. Leis sin, tá deis againn todhchaí na daonnachta a mhéadú agus a shainiú. Níor cheart do AI a bheith ina ghiorrúchán d'intleacht shaorga, ach d' ***intleacht aimplíúcháin – as a*** chumhacht chun muid a mhéadú agus a ardú.

Ní raibh ach roinnt teicneolaíochtaí in ann sinn a mhúnlú agus a scála ar an mbealach seo. Ba iad an t-idirlíon agus fóin phóca an dá cheann deiridh.

Creidim go bhfuil AI ní hamháin ar an liosta sin, ach freisin ar a bharr, mar gheall ar an gcumas atá ann cur leis an gcaoi a n-úsáidimid an t-idirlíon, fóin phóca agus go leor teicneolaíochtaí eile.

Anois seans go bhfuil cuid agaibh ag smaoineamh "Ceart go leor, ***Boomer***. Cén chuma a bheidh ar an saol seo le AI? ***Cad a chiallaíonn sé seo dom i ndáiríre?***"

Bhuel, ar dtús ba mhaith liom a rá gur Gen X mé ***i ndáiríre*** —fiú más duine de na cinn is sine mé.

Agus, sa dara háit, go mbíonn an todhchaí i gcónaí níos luaithe agus níos strainséirí ná mar a shílfeá.

Rachaimid ar ais go dtí todhchaí a shamhlaíomar tráth. Sna 1950í, cheapamar go raibh gluaisteáin eitle dírreach ar an spéir. Ní bhfuairamar an uair sin iad, agus ní raibh siad fós (cé go bhfuil dul chun cinn déanta againn).

Ach sa deich mbliana céanna sin, bhunaigh Uachtarán na Stát Aontaithe Dwight Eisenhower gníomhaireacht ar a dtugtar ARPA - a ghin an teicneolaíocht a chruthaigh an t-idirlíon.

Níor shamhlaigh muid go bhfaighimis rud éigin mar an t-idirlíon nó fóin phóca—ach fuairamar. Agus tá na huirlisí sin tar éis saol **fhormhór na ndaoine** ar domhan a réabhlóidiú.

Nach mbeadh sé ciallmhar go bhfaigheadh muid aireagán nua bunaithe ar theicneolaíocht fhorleathan a scaoiltear go poiblí—gluaisteáin—roimh líonra domhanda de na billiúin gléasanna leictreonacha a fháil a nascann beagnach 5 billiún duine agus a chomhaireamh?

Déanann ciall, ach níl. Mar a dúirt mé, tá an todhchaí níos luaithe agus níos aisteach ná mar a shílfeá.

Anois, tá todhchaí nua á samhlú ag an gcine daonna. Ceann le AI.

I bhfianaise luas agus scaipeadh AI, tá roinnt daoine ag caint faoi AI a bheith ag baint úsáide as apocalypse féideartha, agus áitíonn daoine eile go dtabharfaidh sé an utopia nua.

Bíonn lúcháir orthu nó bíonn imní orthu faoi AI ag athmhúnlú ár ndomhan, cibé acu an bhfuil a lionsa in eagar géine, geopolitics, aeráid - nó roghnaigh aon ghné eile den saol.

Spreagaim iad - agus sibhse - chun campa a sheachaint thart ar cheachtar foircneacha, go háirithe ag an gcéim seo den fhorbairt le AI.

Fillimid ar ghluaisteáin ar feadh nóiméad. Abair gurbh iad **gluaisteáin** teicneolaíocht éiritheach an lae inniu.

D'fhéadfaimis díriú ar charranna spáis—labhairt faoi bhrionglóidí utopian! Nó d'fhéadfaimis díriú ar thranglam tráchta - tá a fhios againn go léir an dystopia sin. Ach, ag an gcéim seo, ba mhaith liom a mholadh go ndíreodh muid ar an gcarr féin, mar nuálaíocht agus mar uirlis chun an tsochaí a athrú ó bhonn.

Ar ndóigh, tá ár n-aird tuillte ag spásárthaí agus faoi thranglam tráchta. **Faoi dheireadh.**

Ach táimid i bhfad níos ábalta féidearthachtaí todhchaíochta a mheas nó dúshlán intuartha a réiteach trí fhorbairt leanúnach na teicneolaíochta.

Mar sin ba cheart go mbeadh ár n-ord oibríochtaí: conas a dhéanfaimid an carr a chumadh? Ansin, conas is féidir an teicneolaíocht sin a mhodhnú agus a mhéadú - amhail feithiclí leictreacha, uathrialacha nó eitle? Agus, **mar sin**, conas a dhéanaimid nascleanúint a dhéanamh ar thranglam tráchta nó ar an ionchas maidir le taisteal spáis i gcarr?

Sin é an fáth nach bhfuil an freagra mall síos ar an teicneolaíocht, ach chun dlús a chur leis.

Is uirlis í an teicneolaíocht . Agus dá tapúla atá sé inár lámha againn, is amhlaidh is fearr is féidir linn na fadhbanna atá againn a réiteach - agus na fadhbanna a d'fhéadfadh a chruthú.

Is ábhar machnaimh agus cruthú dúinn iad ár n-uirlisí.

Cuireann sé sin i gcuimhne dom an dictum cáiliúil ón Athair John Culkin agus Marshall McLuhan:

“Déanaimid an rud a fheicimid. Déanaimid ár n-uirlisí a mhúnlú agus ansin cruthaíonn ár n-uirlisí sinn.”

Le AI, molaim dúinn díriú ar an uirlis a mhúnlú a dhéanfaidh, ar a seal, sinn a mhúnlú.

Agus an tasc seo san áireamh, cuirim trí cheist ar fáil duit le breithniú.

Is é an chéad cheann: **Conas is féidir liom uirlisí níos fearr a dhéanamh?**

Tá an dara ceist chomh tábhachtach céanna, ach d'fhéadfadh sé a bheith gan choinne ag teacht ó fhiontraí Silicon Valley:

Conas is féidir liom áilleacht an domhain a mhéadú?

Agus an tríú: **Conas is féidir liom uirlisí níos fearr a dhéanamh agus áilleacht a mhéadú chun leasa mo chomh-dhaoine?**

Ceann de na hamanna ba shuntasá a chuir daoine agus a d'ghníomhaigh siad ar na ceisteanna seo ná na mílte bliain ó shin. Díreach anseo san Iodáil.

Mar is eol do chuid mhór den domhan, athbhreith chultúrtha a bhí san Renaissance a mhair idir an 14ú agus an 17ú haois, a chomóradh ré claochlaitheach san Eoraip. Rinne sé ceiliúradh ar athbheochan na foghlama clasaiceach, na healaíne, agus an daonnachais, saor ó shrianta meánaoiseacha. Bhí borradh faoin bhfiosrúchán intleachtúil, nuálaíocht ealaíonta, agus taiscéalaíocht eolaíoch sa tréimhse bhríomhar seo, rud a réitigh an bealach do mhachnamh nua-aimseartha agus a spreag athrú mór i luachanna agus gnóthachtálacha na sochaí.

Athbheochan áilleachta agus uirlisí níos fearr a bhí sa Renaissance, chun leasa an duine.

Sampla iontach de seo is ea cruinneachán Brunelleschi, atá mar chróin ar The Duomo, ardeaglais timpeall 100 ciliméadar uaidh seo. Sé chéad bliain ina dhiaidh sin, tá sé fós ar cheann de na saothair ailtireachta is suntasaí agus is áille ar domhan. Is ábhar iontais é - gach uair.

Is féidir áilleacht cruinneachán Brunelleschi a chur i leith go leor rudaí. Tá a fresco iontach ar an dromchla istigh, nó a cruinneachán saoirseachta, a chreidim atá fós ar an gceann is mó ar domhan.

Ach dar liomsa, tá a áilleacht chomh maith sa mhéid atá imithe agus nach bhfuil le feiceáil a thuilleadh: na daoine a thóg é - agus na huirlisí a d'úsáid siad chun é a dhéanamh.

Feiceann tú, níorbh fhéidir cruinneachán den mhéid sin a thógáil le teicneolaíocht reatha an lae. Mar sin, chinn Brunelleschi a bheith nuálaíoch. Chruthaigh sé scafall soghluaiste, agus dhear sé craein chun brící a ardú, le cabhair ó ghaibhne agus siúinéirí áitiúla.

Chuaigh sé i gcomhairle le matamaiticeoir clúiteach chun ríomh a dhéanamh don chruinneachán, a socraíodh i bpatrún nuálaíoch cnámh scadán a dhaingnigh an struchtúr.

Agus a chruinneachán aige, mhéadaigh Brunelleschi áilleacht an domhain, rinne sé uirlisí níos fearr - agus chuaigh siad go léir chun tairbhe dá chomhdhuine. D'fhreagair sé na trí cheist sin.

Ach tá ceathrú ceist ann—bíonn ceist eile ***i gcónaí*** :

Conas is féidir le mo chuid oibre dul thar barr liom agus dul chun tairbhe an chine daonna, anois agus amach anseo?

Is fearr an cheist seo a fhreagairt nuair a bhíonn an triúr eile curtha – agus go minic le peirspictíocht na staire amháin.

Feiceann tú, ní hamháin gur onóir agus d'úsáid Brunelleschi traidisiúin agus tionchair ón am atá thart, ach chruthaigh sé gluaiseacht le máistrí comhaimseartha agus toidhchaí, mar Michelangelo agus Da Vinci. Leathnaigh sé an bosca uirlisí do na glúnta ealaíontóirí agus ailtirí, tar éis dó an dearcadh líneach agus an scafall soghluaiste a chumadh chun sochair dó. Ní hamháin gur úsáideadh a chuid uirlisí agus teicnící san ealaín agus san ailtireacht, ach freisin i go leor réimsí agus feidhmeanna eile.

Agus, chomh tábhachtach céanna, thóg Brunelleschi agus a lucht comhaimsire Renaissance i seirbhís na háilleachta. Áilleacht i dtéarmaí ceardaíochta agus aeistéitice. Maidir le huirlisiú, éifeachtacht agus éifeachtúlacht. Agus i dtéarmaí daoine agus cine daonna a ardú.

Ach, dar liomsa, is é an rud a rinne coincheap na háilleachta sa Renaissance chomh speisialta sin ná cé chomh dinimiciúil agus aontaithe a bhí sé.

Bhain sé le chéile agus comhréir. Maidir leis an domhan nádúrtha agus an fhoirm dhaonna. Tóir ar intleachtúil agus léiriú mothúcháin. Nathanna agus siombalachas.

Sa Renaissance, bhí áilleacht comhrá, idirghníomhaíocht, malartú.

Tharla sé idir daoine.

Idir scoláire agus téacsanna clasaiceacha.

Idir ealaíontóirí agus a gcuid ealaíne.

Íosluchtaigh David Michelangelo. Cad radharc a fheiceáil! Ach an chuid is áille faoi?

Bhain Michelangelo úsáid as bloc marmair a mheas ealaíontóirí eile a bheith lochtach agus mí-oiriúnach. D'oibrigh sé le cáilíochtaí nádúrtha an ábhair, ag coigeartú go beag ar a dhearadh chun neamhfhoirfeachtaí na marmair a ionchorprú. Anois ***sin*** comhrá le - agus faoi - áilleacht!

Nó Baisteadh Chríost le Andrea del Verrocchio. Ó thaobh aeistéitiúil de, is péintéireacht iontach é. Ach is áille é mar chuir sé a dhalta, Leonardo da Vinci, ar an léarscáil. Chuir Verrocchio tasc ar Da

Vinci le péinteáil aingeal sa phéinteáil. Is ag an nóiméad sin a thuig sé méid cumais Da Vinci - agus is stair an chuid eile.

Is é an fáth a bhfuil macalla ag an Renaissance tríd na haoiseanna, ní hamháin gur tréimhse thar a bheith ginideach a bhí ann, ach toisc gur chuir sé áilleacht isteach sa táirgeadh bisiúil sin ar fad.

Sa lá atá inniu ann, táimid ag dul isteach i dtréimhse ghiniúna stairiúil eile.

Ach cé go ndearna máistrí na hAthbheochana athmhúnlú ar an réimse fisiceach den chuid is mó, tá an deis chéanna againn leis an réimse meabhrach.

Tá muid ag feiceáil cheana féin conas is féidir le AI sármhúirearú a dhéanamh ar an mbealach a roinnimid smaointe nó muid féin a chur in iúl, bíodh sé sin trí aistí nó leabhair a scríobh, ealaín agus filíocht a chruthú, nó cabhrú linn cumarsáid a dhéanamh lena chéile ar bhealaí nach mbeadh iarracht déanta againn murach é seo:

Non è tanto ciò che dici, quanto il modo in cui lo dici.

Ceart go leor, tá sé fíor, caithfidh AI cabhrú liom chomh mór le mo chaint, agus a rinne sé leis an aistriúchán seo.

Ach is é an pointe gur féidir le AI cabhrú linn leis **an méid** a deirtear **agus leis an gcaoi** a gcloistear é.

Agus is é sin nuair is féidir le daoine - agus daonnachta - leibhéal suas:

Ní hamháin trí níos mó daoine a fháil chun páirt a ghlacadh i gcomhráite, ach freisin chun iad a fháil chun cumarsáid níos fearr, ceangal agus caidreamh a dhéanamh.

Toisc nach é an rud a shainmhíníonn daoine - agus an daonnacht - ná ár leibhéal neamhghnách faisnéise amháin, ach freisin conas a bhainimid leas as an bhfaisnéis sin trí theicneolaíochtaí a fhorbairt a mhéadaíonn agus a chomhlánaíonn ár gcumas meabhrach, fisiceach agus sóisialta. **Gach** i seirbhís dá chéile.

Dá mbeimis ag maireachtáil suas go dtí ár rangú eolaíoch - Homo **sapiens** - **agus** díreach tar éis suí thart ag smaoineamh ar an lá ar fad, bheadh créatúir i bhfad níos difriúla againn ná mar atáimid i ndáiríre.

Ainm níos cruinne dúinn is ea **Homo techne**: daoine mar dhéantóirí uirlisí agus mar úsáideoirí uirlisí.

Agus déanaimid uirlisí a thógáil ní hamháin chun ár saol a dhéanamh níos fearr, níos éasca nó níos tapúla. Ach níos comhoibritheach. Agus níos áille.

Sin é an teicneolaíocht.

Is é scéal na daonnachta scéal na teicneolaíochta.

Agus tá stair na teicneolaíochta a forbraíodh anseo san Iodáil iontach:

"Ní hé an méid a deir tú, ach mar a deir tú é."

Tá an baraiméadar, áireamhán in-ríomhchláraithe, raidió, clóscríobhán, paraisiúit, micreascóp cumaisc, gluaisrothar, inneall dócháin inmheánaigh, agus spéaclaí spéaclaí ann.

Labhraímid go minic faoi fhís mhaith a bheith againn **don** teicneolaíocht, gan fíis mhaith a admháil **mar** theicneolaíocht!

Agus anois tá AI, uirlis nua dúinn a mhúnlú, agus a **chruthóidh**, ar a seal, ár ndomhan.

Cad a dhéanfaimid?

Tugann sé seo ar ais chugat sinn, Giniúint AI.

Is tusa oidhreachtaí Brunelleschi. Tá muid **go léir** Brunelleschi.

Is é AI ár "scafall soghluaiste."

Agus cabhróidh sé linn gach cineál "ardeaglaisí meabhrach" a thógáil – go leor acu nach bhféadfaimis a bheith tógtha roimhe seo.

Tá sé ag tarlú cheana féin:

Táimid ag baint úsáide as AI cheana féin chun hibridí gloine miotail nua a dhéanamh 200 uair níos tapúla, ag réiteach an bhealaigh do chadhnraí, cóimhiotail agus braiteoirí feabhsaithe - fiche nó tríocha bliain roimh an am.

Le AI, táimid ag teacht ar dhiagnóisí ailse a chailleamar roimhe seo, agus ag scagadh le haghaidh ailse ar chodán den phraghas - athrú cluiche don daonra domhanda.

Táimid ag baint úsáide as AI chun teangacha caillte ar nós Akkadian a dhíchódú nó cumarsáid ainmhithe a dhíchódú, agus ar an gcaoi sin ár gcaidreamh le daoine san am a chuaigh thart, chomh maith leis an gcuid eile den dúlra, a athshocrú.

Leanann na samplaí ar aghaidh.

Is é seo an chuma atá air le AI a mhúnlú. Agus, ar a seal, conas is féidir le AI cruth a chur orainn go léir.

Ach, i gcás go leor againn, ní gá go n-úsáidfimid AI a bheith chomh domhain nó chomh fada le tosú.

Ar a laghad, ní mór dúinn ach tosú ag baint úsáide as AI, mura bhfuil.

Agus leanúint ar aghaidh ag fás leis, má tá againn.

Toisc go dtugann AI, cosúil le go leor teicneolaíochtaí, níos mó cumais agus ama dúinn, agus is bronntanais luachmhara an dá cheann acu. Agus tá rud éigin **bunúsach** álainn faoi sin.

Agus é á chumhachtú ag AI, is féidir leis an gcine daonna níos mó de na rudaí a dhéanann sé a dhéanamh is fearr: iniúchadh a dhéanamh.

Agus tiocfaidh an dul chun cinn sin ar an imeall—an teorainn a ndéanaimid iniúchadh air.

Mar a scríobh Umberto Eco de chuid Ollscoil Bologna uair amháin:

“Ní féidir linn ach cur leis an domhan, nuair a chreidimid go dtiocfaidh deireadh leis.”

Agus muid ag dul i muinín cur leis an domhan, déanaimis iniúchadh **le chéile** agus **le haghaidh a chéile**.

Ar ndóigh, táimid faoi cheangal a bheith caillte sa teicneolaíocht ó am go ham. Bealach amháin chun ár mbealach a choinneáil ná cuimhneamh go **bhfuil** an teicneolaíocht daonna. Is uainn agus fúinn. **Conas a roghnaíonn muid muid féin a eagrú, a chruthú agus a fheabhsú, le chéile. Seo** ceann d'oidhreachtáí an Renaissance is féidir linn a fhí isteach inár scéal.

Sin mar a thuigim gur cruthaíodh an ollscoil seo—an ollscoil is sine sa Domhan Thiar.

Ní ó shainordú ó phrionsa nó ó phápa, ná faoi stiúir grúpa múinteoirí, a d'eascair sé, ach d'fhás sé as tionscnamh spontáineach neamhfhoirmiúil roinnt mac léinn.

Anois, 935 bliain níos déanaí, seo duit: na mílte mac léinn ó níos mó ná 70 tír.

Is mór an onóir dom a bheith anseo leat. Agus an nóiméad seo a roinnt.

Nuair a sheasann tú anseo agus go bhfeicfidh tú an todhchaí – sibh go léir – sa Piazza Maggiore stairiúil seo cuireann sé i gcuimhne dom cé chomh riachtanach is atá sé scoth na hAthbheochana a chuimsiú inár mbealach le AI.

Cé acu an teicneolaíocht chéanna a d'úsáid mé chun focail Keats faoi fhírinne agus áilleacht a athbhreithniú don ócáid seo:

“Déantar áilleacht le huirlisí, agus déanann uirlisí áilleacht - agus **sin** scéal ardú na daonnachta.”

Tosaíonn sé leat, a chéimithe.

Anois.

Tá todhchaí spreagúil - agus álainn - réidh le bheith múnlaíthe.

Tá na huirlisí i do lámha.

Go raibh maith agat.